

RASPUNDEM PARINTILOR...

Copilul meu este elev in clasa a IX-a si, nu stiu de ce, dar mi se pare distant fata de mine si de sotul meu si parca nu mai este atat de atasat de noi, cum era in scoala generala. Sa ne ingrijoreze acest lucru?

Atasamentul, ca motivatie complexa a apropierei fizice si emotionale a copilului fata de parintii sai isi are radacini adanci in supravietuirea speciei umane. In conditiile vitrege de mediu in care traiau stramosii nostri, atasamentul era proiectat pentru a asigura supravietuirea copilului, prin relationarea lui cu figurile protectoare ale parintilor.

In zilele noastre, aceasta relatie a capatat noi conotatii, de supravietuire intr-un mediu social foarte complex si, uneori, plin de factori de risc.

Exista in literatura de specialitate, patru tipuri de atasament sau modalitati de relationare pe care copiii le invata in relatia lor indelungata cu parintii :

ATASAMENTUL SECURIZANT / AUTONOM

“Esti liber sa te conectezi, sa explorezi si sa reflectezi!”

Parintii care construiesc acest tip de atasament au un discurs coerent si bazat pe colaborare / parteneriat. Sunt deschisi propriilor emotii si nu sunt deranjati de acestea. Chiar si atunci cand isi amintesc experiente neplacute cu propriii parinti, sunt capabili sa mentina o perspectiva echilibrata, ceea ce arata efortul lor de a-si intelege si, uneori, de a-si ierta parintii.

Acesti parinti prezinta o capacitate extraordinara, atat de a trai experientele, cat si de a reflecta asupra lor, fiind constienti de vorbele, gandurile si emotiile lor.

Acesti parinti isi permit sa fie receptivi la toate nuantele in comunicarea cu copiii lor si la semnalele primite de la acestia.

Astfel, copiii acestor parinti invata un echilibru intre atasamentul fata de parinti si explorarea mediului social.

ATASAMENTUL EVITANT / CARE RESPINGE

“Izoleaza-te! Apara-te!”

In mod obisnuit, copilului evitant ii lipsesc flexibilitatea in relatii si siguranta, pe care copilul cu atasament autonom le are.

Colegiul Tehnic de Posta si Telecomunicatii Gheorghe Airinei

Parintii care cresc acest tip de copil sunt, fie mai “reci” emotional, fie foarte “bagaciosi”, avand un comportament parental intruziv, de hipercontrol sau excesiv de stimulant (cu multe oferte si nicio cerere).

Astfel de copii tind sa-si evite parintii, le raspund minimal iar conversatiile pot fi impersonale.

Parintii acestor copii par sa minimalizeze importanta si influenta relatiilor de atasament. Discursul lor nu este nici coerent, nici bazat pe colaborare. Ei au tendinta de a-si aminti propriile experiente din copilarie, idealizand relatia pe care pretind ca au avut-o cu propriii parinti, dar este de fapt vorba despre adulti care au invatat sa-si ascunda sentimentele si comportamentele legate de atasament, datorita unei relatii cu parinti care “resping”.

Acesti adulti au tendinta sa reformuleze defectele propriilor parinti in calitati (de ex.: “Si pe mine m-au tinut din scurt ai mei, pentru ca erau oameni carora le pasa de mine!”)

Copiii acestor parinti invata sa-si ascunda foarte bine emotiile si par puternici, autonomi, independenti, mai maturi decat varsta lor cronologica, dar, de fapt, disimuleaza astfel de atitudini, in interior pierzand relatia cu sine si avand o slaba capacitate de constientizare si de a reflecta asupra propriilor ganduri / emotii / comportamente.

Parintii acestor copii par sa-si fi pierdut capacitatea de a raspunde semnalelor copiilor lor. Pentru a se adapta situatiei, parintii acestor copii continua sa manifeste o respingere fata de nevoia de atasament a copiilor. Ca raspuns, copiii evitanti (cu nevoi emotionale blocate), au invatat sa traiasca, ca si cum nu ar avea niciun fel de nevoie.

ATASAMENTUL AMBIVALENT / PREOCUPAT

“ Nu exist decat eu in viata ta!”

Copilul ambivalent se poate impotrivi furios parintilor sai sau, in mod alternativ, poate fi redus la o pasivitate neajutorata. Oricum ,un astfel de copil este greu de multumit si consolat. Pare mereu anxios, iritat si, uneori autoagresiv.

Parintii care cresc acest tip de copil sunt vazuti ca fiind imprevizibili in relatia cu copilul, par sa-i permita sa exploreze mediul social dar sanctioneaza inexplicabil comportamente mai putin riscante, doar pentru ca este intr-o zi proasta.

Acesti parinti au tendinta sa descurajeze autonomia copilului, lucru ce poate fi explicat prin frica de abandon si neajutorarea care par sa stea la baza anxietatii lor. Acesti parinti “preocupati” raspund in relatia cu copiii lor ca si cum emotiile din trecut le-ar opri capacitatea din prezent de a-si aminti in mod coerent si de a

Colegiul Tehnic de Posta si Telecomunicatii Gheorghe Airinei

reflecta asupra propriilor amintiri. Oricum, ei tind sa confunde emotiile trezite de propriile amintiri, cu emotiile traite in relatia actuala cu copilul.

Frica si furia intense ale acestor parinti sau pasivitatea, acumulate in trecut, submineaza capacitatea lor de a avea un discurs coerent si bazat pe colaborare cu propriii copii.

Acesti parinti comunica intr-un mod confuz, tinand predici greu de urmarit, fara legatura cu subiectul discutiei si mult prea lungi. Sunt coplesitori in discurs, par a nu se putea opri si descurajeaza autonomia.

Toate aceste trasaturi determina copilul ambivalent sa produca strategii de "hiperactivare", adica sa mentina treaza atentia inconstanta a parintilor sai, prin amplificarea comportamentului (cearta, tipete, demonstrativitate, provocare etc.) si inhibarea autonomiei.

ATASAMENTUL DEZORGANIZAT / LIPSIT DE SOLUTIE

"Am cicatrici ale traumei si pierderii!"

Copilul cu atasament dezorganizat se manifesta in mod evident conflictual. Acest tip de atasament apare ca raspuns fata de un parinte care il infricoaseaza, il inspaimanta pe copil.

Astfel de parinti abuzivi, violenti, pot genera in mod neasteptat si surprinzator, un comportament prin care copilul incearca sa-si controleze parintii, fie prin inversarea rolurilor, avand grija de ei in ciuda agresivitatii din relatie, fie prin a fi agresivi in mod direct si punitivi., fata de acesti parinti.

Studiile arata ca parintii copiilor dezorganizati au trait traume si/sau pierderi care au ramas nerezolvate. Astfel, copilul percepe comportamentul parintelui ca pe o incapacitate de a rezolva pentru el o situatie traumatica din trecut si acest lucru declanseaza dezorganizarea din comportamentul copilului.

Astfel de parinti sunt temporar incapabili de a reflecta asupra unor evenimente traumatice, cum ar fi decesul unui membru al familiei, abuzul fizic sau sexual etc.

Acesti parinti fac un efort imens de negare a unei realitati trecute suparatoare. Cand comportamentul copiilor lor declanseaza emotii asemanatoare cu cele din trecut, adultii cu traume nerezolvate se afla brusc in situatia de a cadea in stari mentale coplesitoare, haotice, asemanatoare unei transe, stari in timpul carora se pot manifesta comportamente inspaimantatoare pentru copii.

Furia parintilor, care erupe intr-un abuz fizic sau emotional este de doua ori mai devastatoare, deoarece se joaca cu raspunsul biologic al copiilor fata de frica.

Colegiul Tehnic de Posta si Telecomunicatii Gheorghe Airinei

Copiii nici nu se pot apropia, nici indeparta de o figura de atasament, care este in acelasi timp sursa a unui pericol perceput dar si singurul sanctuar al sigurantei si confortului emotional.

De aici rezulta comportamentul anormal al copiilor cu atasament dezorganizat, care se simt in permanenta amenintati atat din interior, cat si din exterior, impovarati de o vulnerabilitate pe care trebuie sa o ascunda, de emotii coplesitoare sau de o lume exterioara devenita periculoasa din cauza proiectarii experientei interne infricosatoare

Acest tip de atasament este asociat adesea cu un risc de psihopatologie.